

JOHAN HIRSCHFELDT

Președintele Tribunalului Curții de Apel Svea (Svea Hovrätten) și Președintele Consiliul Autorității Electorale (Valmyndighetsnämnden):

”LEGEA ALEGERILOR ESTE SCRISĂ ASTFEL CA ÎN PRACTICĂ SĂ FUNCȚIONEZE CA UN MANUAL PENTRU FUNCȚIONARI PE CARE ÎI NUMESC COMUNELE CA SĂ RĂSPUNDĂ DE EFECTUAREA ALEGERILOR ÎN DIFERITE LOCALURI DE VOT.”

Silvia Constantinescu: Motivul pentru care am vrut să te întâlnim este acela că în România au avut loc de curând alegeri generale, la care Octavian Ciupitu și eu am fost observatori din partea CUREIRULUI ROMÂNESC la circumscripția din Stockholm de la Ambasada Română în Suedia, ocazie cu care am constatat că felul tehnic de desfășurare al alegerilor în România este foarte complicat și deosebit de cel din Suedia. Ne-am gândit atunci să prezentăm ”modelul suedez” în ceea ce privește procedura electorală, considerând că o comparație între aceste două sisteme poate fi foarte interesantă pentru cititorii noștri din România, dar și din alte țări din lume, și, de ce nu, sistemul suedez să fie un exemplu de urmat. Înainte de a-ți pune câteva întrebări despre ”modelul suedez” de alegeri în calitatea ta de președinte al Consiliului Autorității Electorale, doresc să te prezinti tu însuși cititorilor noștri, căci aceasta este tradiția CURIERULUI ROMÂNESC.

Johan Hirschfeldt: Atunci am să urmez tradiția. Numele meu este Johan Hirschfeldt și am aproape șazeci de ani. Am lucrat în funcții ale statului pe lângă tribunale și alte autorități în toată viața mea de activitate profesională, de când am absolvit facultatea de drept cu titlul de ”candidat în juridică” pe la mijlocul anilor '60. Locuiesc în Stockholm și sunt acum președintele Tribunalului de Curte (Curții de Apel, n.tr.) Svea, care este cel mai mare tribunal – Tribunal de Curte (Curte de Apel, n.tr.) este un tribunal în instanța a doua, între tribunalele de district și Tribunalul Suprem. Aceasta este un tribunal mare, cu sarcini de instruire foarte importante în cadrul activităților tribunalelor suedeze. Ca o sarcină suplimentară și deosebită am primit o dispoziție din partea guvernului ca să fiu președintele Consiliului Autorității Electorale (Valmyndighetsnämnden). Aceasta este o sarcină colaterală, care înseamnă aceea că eu și ceilalți delegați ai acestui consiliu ne întâlnim în ședințe, poate de șase ori pe an, împreună cu personalul angajat la cancelaria Autorității Electorale (Valmyndigheten), pentru a lua hotărâri în cadrul diferitelor probleme pe care le tratăm.

S.C.: Aș vrea să te rog să fii amabil să povestești mai mult despre tine, despre ce interese ai. Spuseserai mai înainte că ai ascultat, la Opera Regală, ”Tosca”. Ai o pasiune pentru operă? Cine a interpretat rolul Tosca când ai văzut tu spectacolul?

J.H.: Eu sunt jurist de profesie, dar în principal am interese de timp liber care sunt de natură culturală: literatură beletristică, istorie, muzică - operă, printre altele, muzică clasică înainte de toate. Eu însumi nu cânt la vreun instrument, dar cu anii am devenit tot mai interesat de a merge la concerte și a asculta multă muzică acasă. În ceea ce privește literatura beletristică, pentru mine importantă este literatura suedeză. În poezie este Gunnar Ekelöf (1907-68, n.tr.), pentru a vorbi despre un poet important, iar în ultimii ani și Tomas Tranströmer (1931-, n.tr.) – dar a durat mult până l-am descoperit pe acesta. Chiar acum îl citesc pe Strindberg (August S., 1849-1912, n.tr.) de la început – am ajuns la volumul al treilea din Opere Alese (în total 55 de volume, publicate prima dată de Editura Bonnier în perioada 1912-21; n.tr.), ce se va întâmpla - vom vedea, dar aceasta este cea de-a doua experiență a mea de a citi un scriitor în mod cronologic. Primul cu care am făcut așa ceva a fost Emil Johnson (Bengt Emil Johnson; pianist, compozitor și scriitor; 1936-; n.tr.), care este un important scriitor suedez, poate, după părerea mea, cel mai mare scriitor al secolului XX.

S.C.: Are soția ta, care este bibliotecară, vreo influență asupra alegerii scriitorilor?

”Organizarea alegerilor în Suedia este reglată foarte minuțios în lege”, spune judecătorul Johan Hirschfeldt.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

J.H.: Soția are o mare importanță, desigur, noi avem interesele acestea în comun, în mare măsură, atât în ceea ce privește muzica, cât și literatura beletristică. Noi locuim într-o vilă în afara Stockholm-ului, avem doi copii – o fiică, care este bibliotecară și un fiu, care este jurnalist, jurnalist cultural la Radiodifuziunea Suediei.

S.C.: Este o metodă pe care o folosesc oamenii educați, de a reciti cărțile unui mare scriitor după 10, 20 de ani, căci de fiecare dată descoperă semnificații absolut noi. Cu cât ești mai în vârstă și ai acumulat mai multe cunoștințe, cu cât ai citit mai mult și mai ales și alți scriitori, înțelegi subtilități ale scriitorului la care nu te gândeai înainte. Dar ca iubitor de operă, care este opera ta favorită?

J.H.: Care este opera mea favorită? La aceasta trebuie să mă gândesc puțin. Dacă ar fi să răspund spontan, atunci este ”Don Giovanni”. Aș putea poate să spun că și ”Don Carlos”. Acestea două. Nu opere de Wagner. Operele mai moderne eu nu pot să le ascult cu la fel de multă plăcere. Îmi place foarte mult și Puccini, dar mă opresc aici...

S.C.: De ce te place bărbaților așa de mult Puccini? Și soțului meu îi place Puccini. Este foarte interesant de văzut cum o persoană cu poziția ta are și alte interese! Personal consider că o lărgire a cunoștințelor și în alte domenii, mai ales literatură și muzică, ajută la o apreciere mai profundă a fenomenelor sociale, a comportării oamenilor, decât atunci când ai cunoștințe doar din meseria ta. Ca judecător ai, consider eu, mult de câștigat atunci când analizezi comportarea inculpaților, nu? Acum despre Consiliul Autorității Electorale. În 2001 s-a creat în Suedia o instituție care se numește Autoritatea Electorală. Ce a determinat crearea acestei instituții?

J.H.: Procedura suedeză electorală a fost întotdeauna legată îndeaproape de înregistrarea populației, de înregistrarea parohială și mai apoi de recensământul popular al celor cu drept de vot. În perioada pe care o cunosc eu - în anii '70, '80 și '90 – alegerile din Suedia au fost administrate în trei trepte. Există o autoritate centrală electorală, care era Administrația Națională de Impozite (Riksskatteverket). Adminis-

trația Națională de Impozite avea de îndeplinit sarcini ca impozitarea, punerile în execuție ale agenților judicari, și pe urmă și recensământul și înregistrarea celor ce locuiau în Suedia.

Înregistrarea populației și problemele electorale erau tratate în același loc. Acesta era nivelul central. Pe urmă, era un nivel regional, unde răspunderea o aveau Consiliile județene; și mai există și nivelul primar - comunele. Așadar, comunele, consiliile județene și pe atunci Administrația Națională de Impozite.

Acum este Autoritatea Electorală, tot cu trei nivele. Autoritatea Electorală este o autoritate mică, ce s-a desprins din Administrația Națională de Impozite. S-a vrut, s-a hotărât ca această administrație să fie o autoritate de sine stătătoare și nu în cadrul unei autorități mari, care să aibe în principal alte sarcini.

S.C.: Dar Administrația Națională de Impozite a răspuns de aceasta timp de mulți ani. De ce s-a făcut schimbarea aceasta așa, deodată?

J.H.: La întrebarea aceasta nu știu ce să răspund așa, direct. Dar s-a văzut că este mai bine să existe o autoritate care să aibe numai sarcina aceasta.

S.C.: Nu a fost o adaptare la regulile UE?

J.K.: Nu, nu cred, nu după cum știu eu. Dacă ne uităm la sarcinile Autorității Electorale, vedem că sarcinile de lucru variază mult de la an la an. Un lucru este planificarea și realizarea unor alegeri la Parlament (Riksdag), lucru pe care în Suedia îl avem o dată la patru ani. Atunci mai sunt trei ani când nu sunt alegeri la Parlament și atunci timpul acela trebuie folosit în mod rațional. Se evaluează alegerile care tocmai au avut loc, se planifică alegerile următoare, se dezvoltă sistemele pentru procedurile electorale, se dezvoltă funcția de informare, se fac îmbunătățiri de la an la an.

Dar pe urmă am avut în ultimii ani mai multe feluri de alegeri: am avut alegeri la Parlamentul European, am avut un referendum, așa că Autoritatea Electorală a avut mai multe alegeri de care să răspundă în ultimii ani.

S.C.: Există o propunere ca legea alegerilor să se adapteze la UE?

J.H.: Există o propunere ca să se facă unele modificări în legea alegerilor, da. A venit un mare raport parlamentar referitor la o nouă lege a alegerilor. Organizarea alegerilor în Suedia este reglată foarte minuțios în lege. Hotărârile de bază sunt prezente deja în Constituție (de fapt: ”legea de bază a formei de guvernare”, Suedia nu are Constituție; n.tr.), unde se vorbește despre când să fie alegeri pentru Parlament, câți deputați să fie, că avem alegeri proportionale și nu alegeri majoritare – hotărârile fundamentale sunt acolo. Pe urmă există și legea aceasta a alegerilor, și am acum în mână un exemplar al ei, care este foarte detaliată și care conține hotărâri legiferate despre cum să se pregătească alegerile, cum să se pună în aplicare, ce reguli sunt pentru exprimarea voturilor, ce reguli sunt pentru numărarea voturilor și raportarea alegerilor, ce reguli sunt atunci când vrei să contesti alegerile.

Legea alegerilor este scrisă astfel ca în practică să funcționeze ca un manual pentru funcționarii pe care îi numesc comunele ca să răspundă de efectuarea alegerilor în diferitele localuri de vot. Pe urmă mai sunt și alte hotărâri și recomandări generale care țin de această lege și de care răspunde Autoritatea Electorală. Dar ceea ce este tipic în acest domeniu este faptul că în lege sunt hotărâri foarte detaliate.